

Unescos konvention om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar

KULTURRÅDET



unesco

Svenska Unescorådet

Kulturrådet

Box 27215, 102 53 Stockholm

Besök: Borgvägen 1-5

Tel: 08 519 264 00

E-post: kulturradet@kulturradet.se

© Statens kulturråd 2025

ISBN: 978-91-89748-42-2

kulturradet.se

Förord

År 2005 beslutade Unescos generalförsamling att anta *konventionen om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar*. Konventionen var banbrytande då det var det första juridiskt bindande avtalet på kulturpolitikens område. Tjugo år har gått sedan dess och nu fyller konventionen 20 år. Sverige var ett av länderna som bidrog till konventionens tillkomst och ett av de första 30 länderna som ratificerade konventionen 2006. Nu har 158 parter ratificerat den.

Konventionen betonar att kulturell mångfald bara kan skyddas och främjas om vi garanterar mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, som yttrandefrihet, informationsfrihet och kommunikationsfrihet samt möjligheten för individen att välja kulturyttringar att ta del av eller skapa själv. Den slår även fast att parterna har både rättigheter och skyldigheter att föra en kulturpolitik som skyddar och främjar en mångfald av kulturella och konstnärliga kreativa uttryck

Syftet med konventionen är således att konstnärer, kulturarbetare och medborgare i hela världen ska

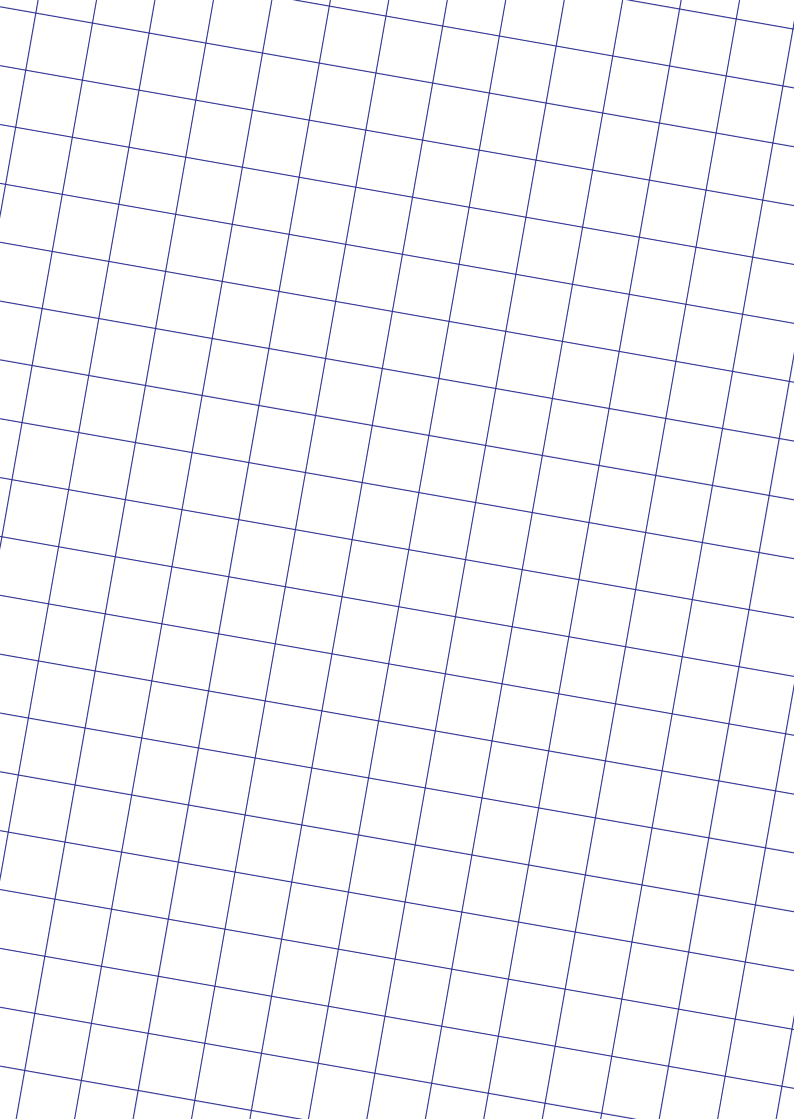
ha möjlighet att skapa, producera, sprida och ta del av ett brett utbud av kulturella varor, tjänster och aktiviteter. Under de tjugo år som gått så har mycket hänt, inte minst inom kultur- och medie-sektorerna. Den digitala utvecklingen har förändrat sektorerna på ett omvälvande och genomgripande sätt, vilket också påverkar kultur- och medie-politiken. Konventionen fortsätter att vara ytterst relevant och arbetet med dess implementering utvecklas ständigt.

I en tid av geopolitisk oro är det mellanstatliga samarbetet särskilt viktigt att värna. Därför vill vi i samband med konventionens 20-årsjubileum uppmärksamma dess betoning på internationellt samarbete och solidaritet som grundförutsättningar för fortsatt konstnärlig utveckling och en mångfald av konstnärliga uttryck.

Vi hoppas att den här foldern ska bidra till att öka förståelsen för konventionens specifika möjligheter och att lyfta dess potential som ett kraftfullt verktyg för kulturell mångfald.

Kajsa Ravin
Kulturrådet

Maria Wilenius
Svenska Unescorådet



Konvention om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar

Generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur, som håller sin 33:e session i Paris den 3–21 oktober 2005,

Bekräftar att kulturell mångfald är kännetecknande för mänskligheten,

Är medveten om att kulturell mångfald utgör mänsklighetens gemensamma rikedom och bör omhuldas och bevaras till förmån för alla,

Inser att kulturell mångfald skapar en rik och mångfasetterad värld med fler valmöjligheter samt näring åt mänsklig förmåga och mänskliga värderingar och att denna därför är en grundläggande resurs för en hållbar utveckling av gemenskaper, folk och nationer,

Erinrar om att kulturell mångfald som får utvecklas inom en ram av demokrati, tolerans, social rättvisa och ömsesidig respekt mellan folken och kulturerna är en nödvändig förutsättning för fred och säkerhet på lokal, nationell och internationell nivå,

Framhäver betydelsen av kulturell mångfald för ett totalt förverkligande av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna som formuleras i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och i andra allmänt erkända instrument,

Betonar att det är nödvändigt att införliva kultur som ett strategiskt inslag i nationell och internationell utvecklingspolitik samt i internationellt utvecklingssamarbete och samtidigt beakta Förenta nationernas millenniedeklaration (2000) där man betonar vikten av att utrota fattigdom,

Beaktar att kultur antar olika former i tid och rum och att denna mångfald uttrycks genom identiteternas och kulturyttringarnas unika karaktär och variationsrikedomen hos de folk och samhällen som utgör mänskligheten,

Erkänner vikten av traditionell kunskap, däribland ursprungsbefolkningarnas kunskapssystem, som en källa till andlig och materiell rikedom samt denna kunskaps positiva bidrag till en hållbar utveckling och behovet av att på adekvat sätt skydda och främja denna kunskap,

Erkänner att det är nödvändigt att vidta åtgärder för att skydda kulturyttringarnas mångfald och innehåll, särskilt i situationer där kulturyttringar riskerar att försvinna eller förändras i betydande grad,

Betonar kulturens betydelse för den sociala sammanhållningen i allmänhet samt i synnerhet dess bidrag till en bättre ställning och roll för kvinnorna i samhället,

Är medveten om att kulturell mångfald förstärks av fri rörlighet för idéer och får näring av ständigt utbyte och samspel mellan kulturer,

Bekräftar att tankefrihet, yttrandefrihet och informationsfrihet tillsammans med mediernas mångfald gör det möjligt för kulturyttringar att komma till sin rätt i samhället,

Erkänner att mångfalden av kulturyttringar, däribland de traditionella kulturyttringarna, är en viktig faktor som gör att enskilda och folk kan uttrycka sig och dela med sig av sina idéer och värderingar,

Påminner om att språklig mångfald är ett väsentligt inslag i den kulturella mångfalden och *bekräftar* utbildningens grundläggande roll när det gäller att skydda och främja kulturyttringar,

Beaktar att det är viktigt för alla att kulturerna lever, inbegripet för personer som tillhör minoriteter och för ursprungsbefolkningarna, vilket uttrycks genom människors frihet att skapa, sprida och distribuera sina traditionella kulturyttringar och få tillgång till dessa för att kunna dra nytta av dem för sin egen utveckling,

Betonar den väsentliga betydelse av kulturellt skapande och kulturellt samspel som berikar och förnyar kulturyttringarna och förstärker funktionen för de personer som verkar för att utveckla kulturen och därmed bidra till framsteg i hela samhället,

Erkänner vikten av immateriella rättigheter som ett stöd för personer som deltar i kulturellt skapande,

Är övertygad om att kulturella aktiviteter, varor och tjänster är av både ekonomisk och kulturell art eftersom de är bärare av identiteter, värderingar och betydelser och därför inte bör behandlas som om de enbart hade ett handelsvärde,

Konstaterar att globaliseringen som underlättas av informations- och kommunikationsteknikens snabba utveckling skapar helt nya förutsättningar för ett bättre samspel mellan kulturerna, samtidigt som den utgör en utmaning för den kulturella mångfalden, särskilt med tanke på risken för obalans mellan rika och fattiga länder,

Är medveten om Unescos särskilda uppdrag att se till att den kulturella mångfalden respekteras och att anbefalla sådana internationella överenskommelser som kan vara nödvändiga för att genom ord och bild främja fri rörlighet för idéer,

Hänvisar till föreskrifterna i de internationella instrument som Unesco antagit och som rör

kulturell mångfald och utövandet av kulturella rättigheter, särskilt 2001 års allmänna förklaring om kulturell mångfald, och

Antar den 20 oktober 2005 denna konvention.

I. Mål och vägledande principer

Artikel 1- Mål

Målen för denna konvention skall vara

- a att skydda och främja mångfalden av kulturyttringar,
- b att skapa förutsättningar för kulturerna att fritt kunna blomstra och samspela och på så sätt berika varandra,
- c att uppmuntra till dialog mellan kulturerna för att säkerställa mer omfattande och balanserade kulturutbyten i världen, vilka främjar ömsesidig respekt för kulturer och en fredskultur,
- d att främja interkulturalitet för att utveckla samspel mellan kulturer i syfte att bygga broar mellan folken,
- e att främja respekten för mångfalden av kulturyttringar och medvetenheten om kulturens värde på lokal, nationell och internationell nivå,
- f att bekräfta vikten av sambandet mellan kultur och utveckling för alla länder, särskilt utvecklingsländerna, och främja insatser på nationell och internationell nivå för ett erkännande av det sanna värdet av detta samband,

- g att erkänna särarten i kulturella aktiviteter, varor och tjänster, vilka är bärare av identiteter, värderingar och betydelser,
- h att bekräfta staternas suveräna rätt att behålla, anta och genomföra den politik och de åtgärder som de anser lämpliga för att skydda och främja mångfalden av kulturyttringar inom sitt territorium,
- i att stärka internationellt samarbete och internationell solidaritet i en anda av partnerskap för att särskilt öka utvecklingsländernas förmåga att skydda och främja mångfalden av kulturyttringar.

Artikel 2 – Vägledande principer

1. Respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna

Kulturell mångfald kan endast skyddas och främjas om mänskliga rättigheter och grundläggande friheter som yttrandefrihet, informationsfrihet och kommunikationsfrihet samt möjligheten för individerna att välja kulturyttringar garanteras. Ingen får åberopa bestämmelserna i denna konvention för att kränka de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna såsom de fastställs i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna eller garanteras i internationell rätt, eller för att begränsa deras räckvidd.

2. Suveränitet

Staterna har, i enlighet med Förenta nationernas stadga och principerna i internationell rätt den suveräna rätten att anta den politik och de åtgärder som de anser lämpliga för att skydda och främja mångfalden av kulturyttringar inom sitt territorium.

3. Likvärdighet och respekt för alla kulturer

Att skydda och främja mångfalden av kulturyttringar innebär att man erkänner alla kulturers likvärdighet, däribland minoriteters och ursprungsbefolkningars, och att man respekterar dessa.

4. Internationell solidaritet och internationellt samarbete

Internationellt samarbete och internationell solidaritet bör syfta till att alla länder, och i synnerhet utvecklingsländer, skall kunna skapa och förstärka de kanaler som är nödvändiga för att på lokal, nationell och internationell nivå uttrycka sin kultur, vilket inbegriper kulturnärningarna, oavsett om dessa är nya eller väletablerade.

5. Komplementaritet mellan utvecklingens ekonomiska och kulturella aspekter

Eftersom kulturen är en av de grundläggande faktorerna för utveckling är utvecklingens kulturella

aspekter lika viktiga som de ekonomiska och det är därför en grundläggande rättighet för såväl individer som folk att delta i och få del av kultur.

6. Hållbar utveckling

Den kulturella mångfalden utgör en stor tillgång för de enskilda och för samhällena. Att skydda, främja och bevara den kulturella mångfalden är en nödvändig förutsättning för en hållbar utveckling till gagn för dagens och framtidens generationer.

7. Lika tillträde

Lika tillträde till en rik och varierad skala av kulturyttringar från hela världen samt tillträde för kulturer till uttryckssätt och spridningssätt är viktiga för att ta tillvara den kulturella mångfalden och främja ömsesidig förståelse.

8. Öppenhet och jämvikt

När staterna antar åtgärder för att främja mångfalden av kulturyttringar bör de på lämpligt sätt sträva efter att främja öppenheten mot andra kulturer i världen och att säkerställa att dessa åtgärder tar sikte på målen för denna konvention.

II. Tillämpningsområde

Artikel 3 – Tillämpningsprocess

Denna konvention skall tillämpas på den politik och de åtgärder som parterna antar för att skydda och främja mångfalden av kulturyttringar.

III. Definitioner

Artikel 4 – Definitioner

I denna konvention gäller följande definitioner:

1. Kulturell mångfald

"kulturell mångfald": de många olika former genom vilka grupper och samhällen uttrycker sin kultur. Dessa yttringar sprids inom grupper och samhällen och mellan dem.

Den kulturella mångfalden visar sig inte bara i de olika former genom vilka mänsklighetens kulturarv yttrar sig, berikas och förmedlas tack vare mångfalden av kulturyttringar, utan också genom olika sätt för konstnärligt skapande, produktion, spridning, distribution och nyttjande, oavsett de medel och den teknik som används.

2. Kulturellt innehåll

"kulturellt innehåll": den symboliska betydelsen, den konstnärliga dimensionen och de kulturella värden som har sitt ursprung i kulturella identiteter eller som uttrycker dessa.

3. Kulturyttringar

"kulturyttringar": yttringar som är resultatet av individers, grupper eller samhällets skapande och som har ett kulturellt innehåll.

4. Kulturella aktiviteter, varor och tjänster

"kulturella aktiviteter, varor och tjänster": aktiviteter, varor och tjänster vilka med avseende på sin särskilda kvalitet, användning eller ändamål införlivar eller förmedlar kulturyttringar, oberoende av sitt eventuella handelsvärde. Kulturella aktiviteter kan vara ett mål i sig eller bidra till produktion av kulturella varor och tjänster.

5. Kulturnärningar

"kulturnärningar": näringar som framställer och sprider kulturella varor och tjänster enligt punkt 4.

6. Kulturpolitik och kulturpolitiska åtgärder

"kulturpolitik och kulturpolitiska åtgärder": politik och åtgärder som gäller kultur på lokal, regional, nationell eller internationell nivå, antingen inriktade på kultur i sig eller avsedda att ha direkt inverkan på kulturyttringar hos enskilda personer, grupper eller samhällen, inbegripet på skapande, produktion, spridning och distribution av kulturella aktiviteter, varor och tjänster samt tillträdet till dessa.

7. Skydd

"skydd": antagandet av åtgärder som syftar till att bevara, värna om och ta tillvara mångfalden av kulturyttringar.

"att skydda": att vidta sådana åtgärder.

8. Interkulturalitet

"interkulturalitet": olika kulturers existens och jämbördiga samspel samt möjligheten att skapa gemensamma kulturyttringar genom dialog och ömsesidig respekt.

IV. Parternas rättigheter och skyldigheter

Artikel 5 – Allmän regel om rättigheter och skyldigheter

1. I enlighet med Förenta nationernas stadga, principerna i internationell rätt och allmänt erkända instrument beträffande mänskliga rättigheter bekräftar parterna sin suveräna rätt att formulera och genomföra sin kulturpolitik och vidta åtgärder för att skydda och främja mångfalden av kulturyttringar och förstärka det internationella samarbetet för att uppnå målen för denna konvention.

2. När en part genomför politik och vidtar åtgärder för att skydda och främja mångfalden av kulturyttringar inom sitt territorium skall dess politik och åtgärder stämma överens med bestämmelserna i denna konvention.

Artikel 6 – Parternas rättigheter på nationell nivå

1. Varje part får inom ramen för sin kulturpolitik och sina kulturpolitiska åtgärder enligt artikel 4.6 och med beaktande av sina egna förhållanden

och behov besluta om åtgärder för att skydda och främja mångfalden av kulturyttringar inom sitt territorium.

2. Dessa åtgärder kan inbegripa
 - a lagstiftningsåtgärder för att skydda och främja mångfalden av kulturyttringar,
 - b åtgärder som på ett lämpligt sätt ger nationella kulturella aktiviteter, varor och tjänster möjlighet att finna en plats på det nationella territoriet när det gäller att skapa, producera, sprida, distribuera och nyttja sådana kulturella aktiviteter, varor och tjänster, inbegripet åtgärder beträffande det språk som därvid används,
 - c åtgärder som syftar till att ge de oberoende nationella kulturnäringarna och verksamheten i den informella sektorn ett bra tillträde till produktions-, spridnings- och distributionssätt för kulturella aktiviteter, varor och tjänster,
 - d åtgärder som syftar till att ge offentliga ekonomiska bidrag,
 - e åtgärder som syftar till att uppmuntra ideella organisationer samt offentliga och privata institutioner, konstnärer och andra yrkesverksamma på kulturområdet att utarbeta och främja fritt utbyte av och fri rörlighet för idéer och kulturyttringar samt kulturella aktiviteter,

- varor och tjänster, samt att främja skapandet och företagandet i deras verksamhet,
- f åtgärder som syftar till att inrätta och på lämpligt sätt stödja offentliga institutioner,
 - g åtgärder som syftar till att uppmuntra och stödja konstnärer samt alla som är verksamma inom skapandet av kulturyttringar,
 - h åtgärder som syftar till att främja mediernas variationsrikedom, bland annat genom radio och TV i allmänhetens tjänst.

Artikel 7 – Åtgärder avsedda att främja kulturyttringar

1. Parterna skall sträva efter att på sitt territorium skapa förutsättningar som uppmuntrar enskilda och samhällsgrupper att
 - a skapa, framställa, sprida och distribuera sina egna kulturyttringar och ha tillgång till dem, med hänsyn till de särskilda villkoren och behoven för kvinnor samt hos olika samhällsgrupper, däribland personer som tillhör minoriteter och ursprungsbefolkningar,
 - b få tillgång till olika kulturyttringar, såväl inhemska som från övriga världen.
2. Parterna skall också sträva efter att erkänna det betydande bidraget från konstnärer och alla som

är verksamma inom skapandeprocessen samt från kulturgemenskaper och organisationer som stöder deras arbete, liksom den väsentliga roll dessa spelar för att ge näring åt mångfalden av kulturyttringar.

Artikel 8 – Åtgärder avsedda att skydda kulturyttringar

1. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i artiklarna 5 och 6 får parterna fastställa att det finns särskilda situationer där kulturyttringarna på deras territorium riskerar att försvinna eller är allvarligt hotade eller på annat sätt kräver en brådskande skyddsåtgärd.

2. Parterna får vidta alla lämpliga åtgärder för att skydda och bevara kulturyttringarna i de situationer som avses i punkt 1 i enlighet med bestämmelserna i denna konvention.

3. Parterna skall rapportera till den regeringskommitté som avses i artikel 23 om alla åtgärder som vidtagits för att hantera situationen, och kommittén får utfärda lämpliga rekommendationer.

Artikel 9 – Informationsutbyte och öppenhet

Parterna skall

- a i sina rapporter till Unesco vart fjärde år lämna relevant information om de åtgärder som de vidtagit för att skydda och främja mångfalden av kulturyttringar på sitt territorium och på internationell nivå,
- b utse en kontaktpunkt med ansvar för informationsutbytet enligt denna konvention,
- c vidarebefordra och utbyta information om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar.

Artikel 10 – Utbildning och medvetandegörande

Parterna skall

- a uppmuntra och utveckla förståelsen för vikten av att skydda och främja mångfalden av kulturyttringar, bland annat genom program för utbildning och medvetandegörande,
- b samarbeta med de övriga parterna och internationella och regionala organisationer för att uppnå målet för denna artikel,
- c sträva efter att uppmuntra skapandet och förstärka produktionsförmågan genom att på

kulturnäringarnas område införa program för utbildning, fortbildning och utbyte. Tillämpningen av dessa åtgärder bör ske så att de inte får någon negativ effekt på traditionella produktionsformer.

Artikel 11 – Deltagande av det civila samhället

Parterna erkänner det civila samhällets grundläggande roll när det gäller att skydda och främja mångfalden av kulturyttringar. Parterna skall uppmuntra det civila samhället att aktivt delta i strävan att uppnå målen för denna konvention.

Artikel 12 – Främjande av internationellt samarbete

Parterna skall sträva efter att förstärka sitt bilaterala, regionala och internationella samarbete för att skapa förutsättningar som främjar mångfalden av kulturyttringar, med särskilt beaktande av de situationer som nämns i artiklarna 8 och 17, i synnerhet för att

- a underlätta dialogen mellan parterna om kulturpolitik,
- b förstärka den offentliga sektorns strategiska kapacitet och förvaltningskapaciteten vid de offentliga kulturinstitutionerna genom kulturutbyten både

- mellan yrkesverksamma och på internationell nivå samt genom utbyte av god praxis,
- c förstärka partnerskap med och mellan det civila samhället, icke-statliga organisationer och den privata sektorn för att gynna och utveckla mångfalden av kulturyttringar,
 - d främja användningen av ny teknik och uppmuntra till partnerskap för att få till stånd bättre informationsutbyte och kulturell förståelse samt främja mångfalden av kulturyttringar,
 - e uppmuntra till avtal om samproduktion och samdistribution.

Artikel 13 – Införlivande av kultur i hållbar utveckling

Parterna skall sträva efter att på alla nivåer införliva kulturen i sin utvecklingspolitik för att skapa gynnsamma villkor för en hållbar utveckling och inom denna ram utveckla de aspekter som rör skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar.

Artikel 14 – Utvecklingssamarbete

Parterna skall sträva efter att stödja samarbete för en hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning, i synnerhet när det gäller utvecklingsländernas särskilda behov, för att främja framväxten av en dynamisk kultursektor, bland annat genom följande:

- a Förstärkning av kulturnäringsarna i utvecklingsländerna genom att
 - i bygga upp en kapacitet för kulturell produktion och distribution i utvecklingsländerna samt förstärka denna,
 - ii underlätta ett vidgat tillträde till världsmarknaden och internationella distributionsnätverk för kulturella aktiviteter, varor och tjänster,
 - iii möjliggöra framväxten av livskraftiga lokala och regionala marknader,
 - iv där så är möjligt vidta lämpliga åtgärder i industriländerna för att underlätta tillträdet på deras territorium för kulturella aktiviteter, varor och tjänster från utvecklingsländerna,
 - v stödja skapande arbete och i möjligaste mån underlätta rörligheten för konstutövare från utvecklingsländerna,
 - vi uppmuntra lämpligt samarbete mellan industriländer och utvecklingsländer, bland annat inom musik och film.
- b Kapacitetsuppbyggnad inom den offentliga och den privata sektorn genom utbyte av information, erfarenhet och sakkunskap samt fortbildning i utvecklingsländerna, bland annat i fråga om den strategiska kapaciteten och förvaltningskapaciteten, policyutvecklingen och genomförandet av politik, främjande och distribution av kultur-

- yttringar, utvecklingen av små och medelstora företag samt mikroföretag, användning av teknik samt utveckling och överföring av kunskaper.
- c Tekniköverföring genom införande av lämpliga stimulansåtgärder för överföring av teknik och kunnande, särskilt när det gäller kulturnäringsar och kulturföretag.
 - d Finansiellt stöd genom
 - i upprättandet av en internationell fond till förmån för kulturell mångfald, enligt vad som föreskrivs i artikel 18,
 - ii offentligt utvecklingsbistånd i lämpliga sammanhang, inbegripet tekniskt bistånd, för att främja och stödja skapande,
 - iii andra former av finansiellt bistånd såsom lån med låg räntesats, bidrag och andra finansieringsmekanismer.

Artikel 15 – Arrangemang för samverkan

Parterna skall uppmuntra utvecklingen av partnerskap mellan och inom offentlig och privat sektor och ideella organisationer för samarbete med utvecklingsländerna i syfte att stärka deras förmåga att skydda och främja mångfalden av kulturyttringar. Dessa nyskapande partnerskap skall

för att möta utvecklingsländernas konkreta behov lägga tonvikten vid utvecklingen av infrastrukturer, mänskliga resurser och politiska åtgärder samt vid utbytet av kulturella aktiviteter, varor och tjänster.

Artikel 16 – Förmånsbehandling av utvecklingsländer

Industriländerna skall, inom lämpliga institutionella och juridiska ramar, underlätta kulturutbyten med utvecklingsländerna genom att bevilja förmånsbehandling för deras konstnärer och andra yrkesverksamma och utövare inom kulturen samt för deras kulturella varor och tjänster.

Artikel 17 – Internationellt samarbete i situationer av allvarligt hot mot kulturyttringar

Parterna skall samarbeta för att bistå varandra i de situationer som avses i artikel 8 och då särskilt uppmärksamma utvecklingsländerna.

Artikel 18 – Internationella fonden till förmån för kulturell mångfald

1. En internationell fond skall inrättas till förmån för kulturell mångfald, nedan kallad "fonden".

2. Fonden skall utgöras av banktillgodohavanden i enlighet med Unescos budgetförordning.
3. Fondens tillgångar skall bestå av
 - a parternas frivilliga bidrag,
 - b medel som Unescos generalkonferens avsatt för detta ändamål,
 - c inbetalningar, gåvor och legat från andra stater, organisationer eller program inom Förenta nationernas system, andra regionala eller internationella organisationer, offentliga eller privata organ eller privatpersoner,
 - d alla räntor på fondens tillgångar,
 - e behållningen av insamlingar och inkomster från evenemang som anordnas till förmån för fonden,
 - f alla andra tillgångar som är tillåtna enligt fondens bestämmelser.
4. Regeringskommittén skall besluta om användningen av fondens tillgångar på grundval av riktlinjer från den partskonferens som avses i artikel 22.
5. Regeringskommittén får ta emot bidrag och andra former av bistånd för allmänna eller särskilda syften som gäller bestämda projekt, under förutsättning att dessa projekt godkänts av regeringskommittén.

6. Bidragen till fonden får inte kopplas till något politiskt, ekonomiskt eller annat villkor som är oförenligt med målen i denna konvention.

7. Parterna skall bemöda sig om att regelbundet betala in frivilliga bidrag för genomförandet av denna konvention.

Artikel 19 – Utbyte, analys och spridning av information

1. Parterna är eniga om att utbyta information och sakkunskap beträffande insamlingen av uppgifter och statistik som gäller mångfalden av kulturyttringar samt om god praxis för att skydda och främja denna.

2. Unesco skall genom de befintliga mekanismerna vid sitt sekretariat underlätta insamling, analys och spridning av all information och statistik samt all god praxis på området.

3. Unesco skall dessutom upprätta och regelbundet uppdatera en databank beträffande olika sektorer och statliga, privata och ideella organisationer som ägnar sig åt kulturyttringar.

4. För att underlätta insamlingen av uppgifter skall Unesco särskilt uppmärksamma kapacitetsuppbyggnad och stärkande av sakkunskap hos de parter som ber om bistånd i detta.

5. Den informationsinsamling som avses i denna artikel skall komplettera den information som avses i bestämmelserna i artikel 9.

V. Förhållandet till andra instrument

Artikel 20 – Förhållandet till andra rättsinstrument: Ömsesidigt stöd och komplementaritet utan underordning

1. Parterna erkänner att de i god tro skall fullgöra sina skyldigheter enligt denna konvention och alla andra fördrag i vilka de är parter.

De skall därför, utan att underordna denna konvention något annat fördrag,

- a främja ömsesidigt stöd mellan denna konvention och andra fördrag i vilka de är parter, samt
- b när de tolkar och tillämpar andra fördrag i vilka de är parter eller när de undertecknar andra internationella åtaganden, ta hänsyn till de relevanta bestämmelserna i denna konvention.

Inget i denna konvention skall tolkas så att det ändrar parternas rättigheter och skyldigheter enligt andra fördrag i vilka de är parter.

*Artikel 21 – Internationellt samråd
och internationell samordning*

Parterna skall förbinda sig att i andra internationella forum främja målen och principerna för denna konvention. Parterna skall vid behov samråda med varandra men därvid beakta dessa mål och principer.

VI. Konventionens organ

Artikel 22 – Partskonferensen

1. En partskonferens skall inrättas. Partskonferensen skall vara plenumorgan och högsta organ för denna konvention.

2. Partskonferensen skall i möjligaste mån sammanträda i ordinarie möte vartannat år inom ramen för Unescos generalkonferens. Den får sammanträda i extra möte om den beslutar om detta eller om begäran ställs till regeringskommittén av minst en tredjedel av parterna.

3. Partskonferensen skall anta sin egen arbetsordning.

4. Partskonferensens uppgifter skall bland annat vara att

- a välja ledamöterna i regeringskommittén,
- b ta emot och granska de rapporter från parterna i denna konvention som överlämnas av regeringskommittén,
- c godkänna de operativa riktlinjer som på dess begäran utarbetas av regeringskommittén,

d vidta alla andra åtgärder som den bedömer vara nödvändiga för att främja målen för denna konvention.

Artikel 23 – Regeringskommittén

1. Inom Unesco skall en regeringskommitté, nedan kallad "regeringskommittén", inrättas för skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar. Den skall bestå av företrädare för 18 stater som är parter i konventionen, vilka väljs för fyra år av partskonferensen så snart som denna konvention träder i kraft i enlighet med artikel 29.

2. Regeringskommittén skall sammanträda en gång om året.

3. Regeringskommittén skall verka under partskonferensens överinseende och riktlinjer och ansvara inför denna.

4. Antalet ledamöter i regeringskommittén skall utökas till 24 så snart som antalet parter i konventioner är 50.

5. Valet av ledamöter i regeringskommittén skall grundas på principerna om rättvis geografisk fördelning och rotation.

6. Utan att detta påverkar andra skyldigheter som denna konvention ålägger skall regeringskommittén ha följande uppgifter:

- a Att främja målen för denna konvention samt uppmuntra till och övervaka dess genomförande.
- b Att för partskonferensens godkännande på dess begäran utarbeta och lägga fram operativa riktlinjer för genomförandet och tillämpningen av bestämmelserna i denna konvention.
- c Att till partskonferensen överlämna rapporterna från parterna i konventionen tillsammans med sina kommentarer och en sammanfattning av innehållet.
- d Att utfärda erforderliga rekommendationer i de situationer som den uppmärksamats på av parterna i enlighet med konventionens relevanta bestämmelser, särskilt i artikel 8.
- e Att fastställa förfaranden och andra samrådsmekanismer för att främja målen för och principerna i denna konvention i andra internationella forum.
- f Att fullgöra alla andra uppgifter som partskonferensen begär.

7. Regeringskommittén får enligt sin arbetsordning när som helst bjuda in offentliga eller privata orga-

nisationer eller fysiska personer till sina möten för samråd i bestämda frågor.

8. Regeringskommittén skall utforma sin egen arbetsordning och lägga fram den för partskonferensen för godkännande.

Artikel 24 – Unescos sekretariat

1. Konventionens organ skall biträdas av Unescos sekretariat.

2. Sekretariatet skall förbereda dokumentationen för partskonferensen och regeringskommittén samt dagordningarna för deras möten och hjälpa till med tillämpningen av deras beslut och rapportera om denna.

VII: Slutbestämmelser

Artikel 25 - Tvistlösning

1. Om det uppstår en tvist mellan parterna i konventionen beträffande tolkningen eller tillämpningen av denna konvention skall parterna söka en lösning genom förhandling.

2. Om de berörda parterna inte kan nå en förhandlingsöverenskommelse kan de gemensamt söka bona officia eller begära medling av tredje part.

3. Om bona officia eller medling inte förekommit eller om tvisten inte kunnat lösas genom förhandling, bona officia eller medling kan en part söka förlikning enligt det förfarande som anges i bilagan till denna konvention. Parterna skall i positiv anda överväga förlikningskommissionens förslag till tvistlösning.

4. Varje part får vid ratifikationen, godtagandet, godkännandet eller anslutningen förklara att den inte erkänner förlikningsförfarandet ovan. Varje part som lämnar en sådan förklaring får när som helst ta tillbaka denna förklaring genom att meddela Unescos generaldirektör detta.

Artikel 26 – Medlemsstaternas ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning

1. Denna konvention skall ratificeras, godtas, godkännas eller tillträdas av Unescos medlemsstater enligt parternas egna konstitutionella förfaranden.

2. Ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumenten skall deponeras hos Unescos generaldirektör.

Artikel 27 – Anslutning

1. Varje stat som inte är medlem i Unesco men som är medlem i Förenta nationerna eller något av dess fackorgan får ansluta sig till denna konvention om Unescos generalkonferens inbjuder den att ansluta sig.

2. Denna konvention är även öppen för anslutning av alla territorier med full inre självstyrelse, som erkänts som sådana av Förenta nationerna men inte har uppnått full oavhängighet i enlighet med generalförsamlingens resolution 1514 (XV) och som har behörighet i de frågor som regleras av denna konvention, inbegripet behörighet att sluta fördrag i dessa frågor.

3. Följande bestämmelser skall gälla för regionala organisationer för ekonomisk integration:
 - a Denna konvention är även öppen för anslutning av alla regionala organisationer för ekonomisk integration, vilka, med förbehåll för följande punkter, är till fullo bundna av bestämmelserna i denna konvention på samma sätt som de stater som är parter i denna.
 - b När en eller flera medlemsstater i en sådan organisation också är part/partier i konventionen skall denna organisation och denna medlemsstat eller dessa medlemsstater enas om sitt ansvar vid fullgörandet av sina skyldigheter enligt denna konvention. Denna ansvarsfördelning träder i kraft när det anmälningsförfarande som avses i led c nedan är avslutat. Organisationen och medlemsstaterna skall inte ha rätt att samtidigt utöva sina rättigheter enligt konventionen. Regionala organisationer för ekonomisk integration skall i ärenden inom deras behörighetsområden utöva sin rösträtt med det antal röster som motsvarar antalet medlemsstater som är parter i denna konvention. Sådana organisationer får inte utöva sin rösträtt om deras medlemsstater utövar sin rösträtt och omvänt.
 - c En regional organisation för ekonomisk integration och dess medlemsstat eller medlemsstater

som har enats om en ansvarsfördelning enligt led b ovan skall meddela parterna denna föreslagna fördelning på följande sätt:

- i I sitt anslutningsinstrument skall organisationen noggrant ange ansvarsfördelningen när det gäller de frågor som omfattas av denna konvention.
 - ii Om respektive ansvarsområden senare ändras skall den regionala organisationen för ekonomisk integration underrätta depositarien om varje förslag till ändring av dessa ansvarsområden, och depositarien skall i sin tur meddela parterna denna ändring.
- d Medlemsstater i en regional organisation för ekonomisk integration som blir parter i konventionen antas förbli behöriga inom alla områden som inte blivit föremål för en överföring av behörighet till organisationen, vilket uttryckligen förklarats eller har meddelats depositarien.
- e Med regional organisation för ekonomisk integration avses en organisation upprättad av suveräna stater som är medlemmar i Förenta nationerna eller i något av dess fackorgan, till vilken dessa stater har fört över sin behörighet i frågor som omfattas av denna konvention och som enligt sina egna förfaranden har bemyndigats att bli part i denna.

4. Anslutningsinstrumentet skall deponeras hos Unescos generaldirektör.

Artikel 28 – Kontaktpunkter

När en part blir part i denna konvention skall den utse en kontaktpunkt enligt artikel 9.

Artikel 29 – Ikraftträdande

1. Denna konvention träder i kraft tre månader efter det att det trettionde ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutnings- instrumentet deponerats, men endast för de stater eller regionala organisationer för ekonomisk integration som deponerat sina respektive ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument senast den dagen. Den träder i kraft för varje annan part tre månader efter det att den parten deponerat sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument.

2. Vid tillämpningen av denna artikel skall inget instrument som deponeras av en regional organisation för ekonomisk integration räknas som ytterligare ett instrument utöver dem som redan deponerats av medlemsstaterna i den organisationen.

Artikel 30 – Federala eller icke enhetsstatliga konstitutionella system

Eftersom internationella överenskommelser även binder parterna oberoende av deras konstitutionella system gäller bestämmelserna nedan de parter som har ett federalt eller icke enhetsstatligt konstitutionellt system enligt följande:

- a I fråga om de bestämmelser i denna konvention vilkas tillämpning ligger inom den federala eller centrala lagstiftande maktens befogenheter skall den federala eller centrala regeringens skyldigheter vara desamma som för de parter som inte är federala stater.
- b I fråga om de bestämmelser i denna konvention vilkas tillämpning faller inom behörigheten för enskilda delstater, län, provinser eller kantoner, vilka enligt den federala regeringsformen inte har skyldighet att vidta lagstiftande åtgärder, skall den federala regeringen om nödvändigt upplysa de behöriga myndigheterna i sådana delstater, län, provinser eller kantoner om dessa bestämmelser samt rekommendera att de antas.

Artikel 31 – Uppsägning

1. Varje part får säga upp denna konvention.
2. Uppsägningen skall ske genom ett skriftligt instrument som skall deponeras hos Unescos generaldirektör.
3. Uppsägningen träder i kraft tolv månader efter mottagandet av uppsägningsinstrumentet. Den skall inte påverka den uppsägande partens finansiella förpliktelser förrän den dag då uppsägningen träder i kraft.

Artikel 32 – Depositariens uppgifter

Unescos generaldirektör skall i egenskap av depositarie för denna konvention underrätta de stater som är medlemmar i organisationen, de stater som inte är medlemmar i organisationen och de regionala organisationer för ekonomisk integration som avses i artikel 27 samt Förenta nationerna om deponering av alla ratifikations-, godkännande-, godtagande- eller anslutningsinstrument enligt artiklarna 26 och 27 och uppsägningar enligt artikel 31.

Artikel 33 – Ändringar

1. Varje part får genom ett skriftligt meddelande till generaldirektören föreslå ändringar i denna konvention. Generaldirektören skall vidarebefordra ett sådant meddelande till samtliga parter. Om minst hälften av parterna inom sex månader efter utsändandet av meddelandet ställer sig positiva till denna begäran skall generaldirektören lägga fram förslaget för diskussion och eventuellt antagande vid partskonferensens nästa möte.

2. Ändringar skall antas med två tredjedelar av närvarande och röstande parter.

3. När ändringarna i denna konvention blivit antagna skall de läggas fram för parterna för ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning.

4. För de parter som ratificerat, godtagit, godkänt eller anslutit sig till ändringarna i denna konvention träder dessa ändringar i kraft tre månader efter det att de instrument som avses i punkt 3 i denna artikel deponerats av två tredjedelar av parterna. Därefter träder, för varje part som ratificerat, godtagit, godkänt eller anslutit sig till en ändring,

denna ändring i kraft tre månader efter det att parten deponerat sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument.

5. Det förfarande som fastställs i punkterna 3 och 4 skall inte tillämpas på ändringar som görs i artikel 23 beträffande antalet ledamöter i regeringskommittén. Dessa ändringar träder i kraft vid antagandet.

6. En stat eller en regional organisation för ekonomisk integration enligt artikel 27 som blir part i denna konvention efter det att ändringar trätt i kraft i enlighet med punkt 4 i denna artikel skall, om den inte uttryckt en annan avsikt, anses vara a part i denna konvention i dess ändrade lydelse, samt

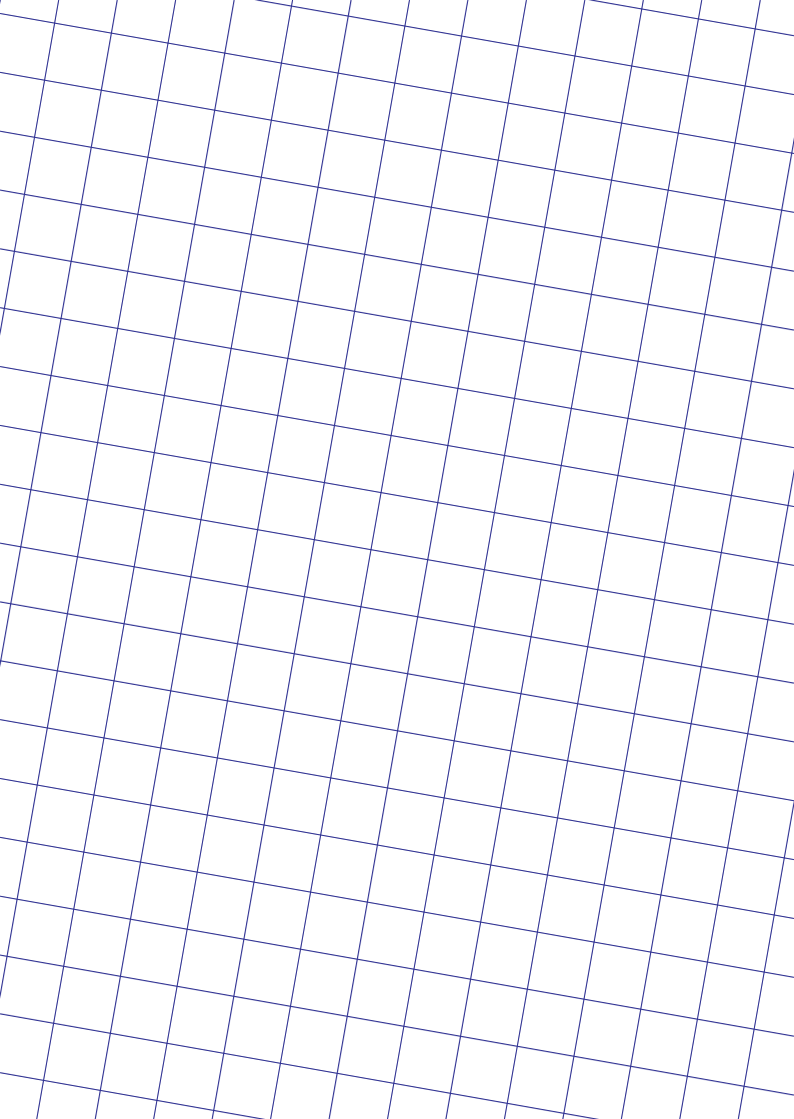
b part i denna konvention i dess icke ändrade lydelse i förhållande till varje part som inte är bunden av dessa ändringar.

Artikel 34 – Giltiga texter

Denna konvention upprättas på arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska, vilka sex texter är lika giltiga.

Artikel 35 – Registrering

I enlighet med artikel 102 i Förenta nationernas stadga skall denna konvention registreras vid Förenta nationernas sekretariat på anmodan av Unescos generaldirektör.



Bilaga. Förlikningsförfarande

Artikel 1 – Förlikningskommissionen

En förlikningskommission skall bildas på begäran av endera parten i en tvist. Om de tvistande parterna inte kommer överens om annat skall kommissionen bestå av fem ledamöter. Vardera parten skall utse två ledamöter och de sålunda utsedda ledamöterna skall gemensamt utse ordföranden.

Artikel 2 – Kommissionens ledamöter

Om en tvist uppstår mellan fler än två parter skall de parter som har samma intresse gemensamt utse sina ledamöter i kommissionen. När minst två tvistande parter har oberoende intressen eller när de är oense om huruvida de har samma intresse skall de utse sina ledamöter var för sig.

Artikel 3 – Utnämmande av ledamöter

Om kommissionens samtliga ledamöter inte utsetts av de tvistande parterna inom två månader efter det att inrättandet av en förlikningskommission begärts skall Unescos generaldirektör på begäran av den part som begärt detta genomföra nödvändiga utnämningar inom en period av ytterligare två månader.

Artikel 4 – Kommissionens ordförande

Om kommissionen inom två månader efter det att den sista ledamoten utnämnts ännu inte utsett sin ordförande skall Unescos generaldirektör på begäran av en part utse ordföranden inom en period av ytterligare två månader.

Artikel 5 – Beslut

Förlikningskommissionen skall fatta sina beslut med en majoritet av ledamöternas röster. Om de tvistande parterna inte kommer överens om annat, skall förlikningskommissionen fastställa sitt eget förfarande. Kommissionen skall lägga fram ett förslag på tvistlösning som parterna skall överväga i positiv anda.

Artikel 6 – Oenighet

Om det råder oenighet om förlikningskommissionens behörighet avgör denna om den är behörig eller ej.

Unesco

Unesco är Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap, kultur och kommunikation. Unescos mål är att bidra till fred och säkerhet genom internationellt samarbete inom dessa ansvarsområden. Unesco grundades år 1945, har 194 medlemsländer och sekretariat i Paris. Sverige blev medlem år 1951. Mer information om Unesco: unesco.org

Svenska Unescorådet

Svenska Unescorådet ger råd till den svenska regeringen när det gäller Unesco, främjar Unescos verksamhet samt informerar i Sverige om Unesco. Mer information om Svenska Unescorådet: unesco.se

Kulturrådet

Kulturrådet är den svenska myndighet som har i uppdrag att vara nationell kontaktpunkt för Unescos konvention om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar. Mer information om Kulturrådets arbete med konventionen: kulturradet.se

År 2005 beslutade Unescos generalförsamling att anta konventionen om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar. Konventionen var banbrytande då det var det första juridiskt bindande avtalet på kulturpolitikens område. Tjugo år har gått sedan dess och nu fyller konventionen 20 år. Sverige var ett av länderna som bidrog till konventionens tillkomst och ett av de första 30 länderna som ratificerade konventionen 2006. Nu har 158 parter ratificerat den.